

Hämeenkyrön kunta
Ympäristötarkastaja Janika Kanto

Sähköposti: janika.kanto@hameenkyro.fi

Vastine 28.8.2014 päivättyyn kirjelmään

Hämeenkyrö Koillinen Metsästysyhdistys ry. (myöhemmin toiminnanharjoittaja) muistuttaa viranomaista ja lupajaostoa Vaasan hallinto-oikeuden päätöksestä 9.10.2023 (1303/2023), jossa todetaan, etteivät Hämeenkyrön kunnalle vaatimuksen tehneet henkilöt ole ampumaradan ympäristölupaa koskevassa asiassa asianosaisia.

Vaatimuksen tehneillä henkilöillä ei ole oikeutta vaatia Hämeenkyrön kuntaa käsittelemään ampumaradan ympäristöluvan peruuttamista tai rauettamista.

Ampumaradan ympäristöluvan peruuttaminen tai rauettaminen ei tule vireille ulkopuolisen henkilön lähettämällä vaatimuksella, vaan asianosaisen viranomaisen tulee tehdä päätös asian käsittelemisestä, mistä viranomaisen tulee tiedottaa luvanhaltijaa ja kuulla tätä asianmukaisesti osana käsittelyä.

Toiminnanharjoittajalla ei ole tiedossa, ja sille on vähintäänkin epäselvää, onko kunnassa vireillä ympäristöluvan peruuttamista tai rauettamista koskeva asia.

Toiminnanharjoittajan käsityksen mukaan kunta on tässä vaiheessa pyytänyt ainoastaan kommentteja AA Mika Ala-Uotilan kunnalle osoittamassa kirjelmässä esitettyihin väitteisiin yleisellä tasolla.

Toiminnanharjoittajalle on vähintäänkin epäselvää, miksi kunta on päättänyt lähettää kirjelmän kommentoitavaksi.

Toiminnanharjoittaja kiistää kaikki AA Mika Ala-Uotilan kirjelmässä esitetyt väitteet tosiasioiden vastaisina ja asiaan vaikuttamattomina.

Väite: Metsästysyhdistys ei ole antanut lupaa hakiessaan tietoja voimassa olevasta ampumarataluvasta

Väite on tosiasioiden vastainen ja oikeudellisesti merkityksetön.

Valtioneuvoston ympäristönsuojelusta annetun asetuksen (713/2014) 3 §:ssä on säädetty lupahakemuksen sisällöstä. Asetuksen 4 §:ssä todetaan, että hakemukseen on liitettävä muut myönnettyt luvat tarpeen mukaan.

Lupaviranomainen on myöntänyt luvan sille toimitettujen tietojen perusteella. Lupaviranomainen olisi voinut pyytää täydentämään hakemusta, mikäli olisi katsonut lääninhallituksen myöntämän luvan tarpeelliseksi luvan myöntämisen edellytyksiä arvioidessaan.

Täten toiminnanharjoittaja on toiminut lupaprosessissa lain edellyttämällä tavalla.

Koska lupapäätös on lainvoimainen, ei vaatimusten esittäjien väitteitä ei voida tutkia.

Väite: Metsästysyhdistys ei ole laatinut kaikkia ampumapaikkoja koskevaa suojaus- ja kunnostussuunnitelmaa, haulikkoratojen käytön päättymisen

Väite on tosiasioiden vastainen ja oikeudellisesti merkityksetön.

Toiminnanharjoittaja on toiminut luvan määräysten mukaisesti. Ympäristöluvan määräyksen 8 mukaisesti suojaus- ja kunnostussuunnitelma tulee laatia viimeistään 31.12.2016 mennessä. Toiminnanharjoittaja on toimittanut Ramboll Oy:ltä tilatun suunnitelman ympäristöluvassa todetussa määräajassa.

Lupaviranomainen on hyväksynyt Ramboll Oy:n laatiman suunnitelman lupaehtojen kohdan 8 mukaiseksi.

Toiminnanharjoittaja on noudattanut Ramboll Oy:n suunnitelmassa todettuja toimenpidesuosituksia.

Ramboll Oy:n suunnitelmassa todetut toimenpiteet voidaan tehdä vaiheittain ja aikajänne voi olla 10-15 vuotta. Lupajaosto ei myöskään ole määrännyt toimenpiteille määräaikaa, ennen lupajaoston päätöstä (HMKDno-2022-224) vuodelta 2023.

Toiminnanharjoittaja on tehnyt ampumaradalla mm. seuraavia toimenpiteitä:

Yläpuolisten vesien ohjaaminen, suunnitelmat hyväksytetty ja tehty suunnitelman mukaisesti Hämeenkyrön kunnan ympäristötarkastajan ohjaamana ja valvonnassa

Hulevesiallas, suunnitelmat hyväksytetty ja tehty suunnitelman mukaisesti Hämeenkyrön kunnan ympäristötarkastajan ohjaamana ja valvonnassa.

Luotiloukku, suunnitelmat hyväksytetty ja tehty suunnitelman mukaisesti, ja ne on tarkastettu ja hyväksytty Sisä-Suomen poliisin ja Poliisihallituksen toimesta.

Ympäristöluvan kohdan 10 mukaisesti haulikolla ammuttaessa tulee huolehtia, etteivät haulit lennä ampumaratakiinteistön ulkopuolelle. Haulikoradoilla on pidättäytytty ampumasta ympäristöluvan myöntämisen jälkeen sen varmistamiseksi, ettei hauleja lentäisi ampumaratakiinteistön ulkopuolelle. Toiminnanharjoittaja on vuonna 2024 ostanut yli 2 hehtaaria lisää maata haulikkoradan haulien putoamisen suojavahykkeeksi. Haulikkoradat tullaan tarkastamaan uudelleen ennen käyttöönottoa poliisin toimesta ja ympäristöluvan lupamääräysten mukaisesti huomioiden muun muassa ampumasuunnat.

Ramboll Oy:n selvityksen mukaan haitta-aineiden hallintatoimien toteuttamisen aikajänne on riskiperusteisesti 10-15 vuotta. Lisäksi muistutetaan, että säännöllisessä vesien tarkkailussa ei ole havaittu mitään terveys- tai ympäristöhaittaa aiheuttavaa, joten näytetulostenkin perusteella asian hoitamiseksi ei ole kiire.

Kirjelmässä väitetään, ettei toiminnanharjoittaja ole ollut yhteydessä Haapakoskiin. Ympäristöluvan määräykset, ympäristölaki tai muutkaan seikat eivät luo toiminnanharjoittajalle velvoitetta ottaa asiassa yhteyttä Haapakoskiin. Toiminnanharjoittaja huomauttaa lisäksi, että Keijo Haapakoski toimi vuoden 2017 tammikuuhun asti seuran johtokunnassa sekä seuran aktiivisena jäsenenä noin 40 vuoden ajan vuoteen 2023 asti. Haapakoski on ollut erinomaisella tavalla tietoinen, miten asioita on pyritty edistämään.

Keijo Haapakoski on haulikkoradan toiminnan aika ollut yksi seuran aktiivisimmista ampuradan käyttäjistä ja seuran aktiivinen toimija. Mikäli haulikkoradalta on lentänyt hauleja Haapakosken nykyisin omistamalle kiinteistölle, on niistä Keijo Haapakoski ollut erinomaisen tietoinen.

Toiminnanharjoittaja muistuttaa ympäristönsuojelulain 133 §:n kohdasta, jossa kerrotaan puhdistamisen ensisijaisjärjestyksestä, mutta myös siitä, että pilaantumisen tapahtuessa alueen haltijan suostumuksella tai siten, että haltija on tiennyt tai hänen olisi pitänyt tietää alueen tila sitä hankkiessaan, on alueen haltijan puhdistettava alueen maaperä siltä osin kuin se ei ole ilmeisen kohtuutonta. Keijo Haapakosken toimiessa johtokunnassa varapuheenjohtajana on hän itse aiheuttanut ja hyväksynyt haulien mahdollisen leviämisen kyseiselle kiinteistölle. Ilmeisesti Haapakoski on ostanut kyseisen kiinteistön vuonna 2007 hyvin tietoisena kiinteistön mahdollisesta haulikuormituksesta.

Väite: Skeet-radalla ei ole ollut ampumaratalupaa

Väite on tosiasioiden vastainen ja oikeudellisesti merkityksetön.

Lääninhallituksen ampumaradan perustamis-/rakentamisluvat tai ampumaratalupa-asiat eivät ole ympäristönsuojeluviranomaisen hallinnon alaa. Todettakoon kuitenkin, että toiminnanharjoittaja on hakenut ja saanut ampumaratalain mukaisen luvan 24.10.2024, jolla on korvattu lääninhallituksen myöntämä lupa. Täten asia on hoidossa, vaikka ei ympäristöviranomaisen myöntämän luvan valvontaan vaikuta.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaiset luvan myöntämisen edellytykset eivät vaadi tarkastelemaan muiden lupien sisältöä vaan lähtökohtaisesti sitä, aiheutuuko toiminnasta jotain terveydellistä tai ympäristöllistä seurausta, jonka takia lupaa ei voitaisi myöntää. Ennen luvan myöntämistä viranomainen on tehnyt tarkastuksen radalla 4.9.2014, joten viranomainen on nähnyt, mitä lajiratoja alueella on ja arvioinut senkin perusteella luvan myöntämisen edellytyksiä.

Väite: Pintavesien valumisen estämisen laiminlyönti rata-alueen läpi

Väite on tosiasioiden vastainen ja oikeudellisesti merkityksetön.

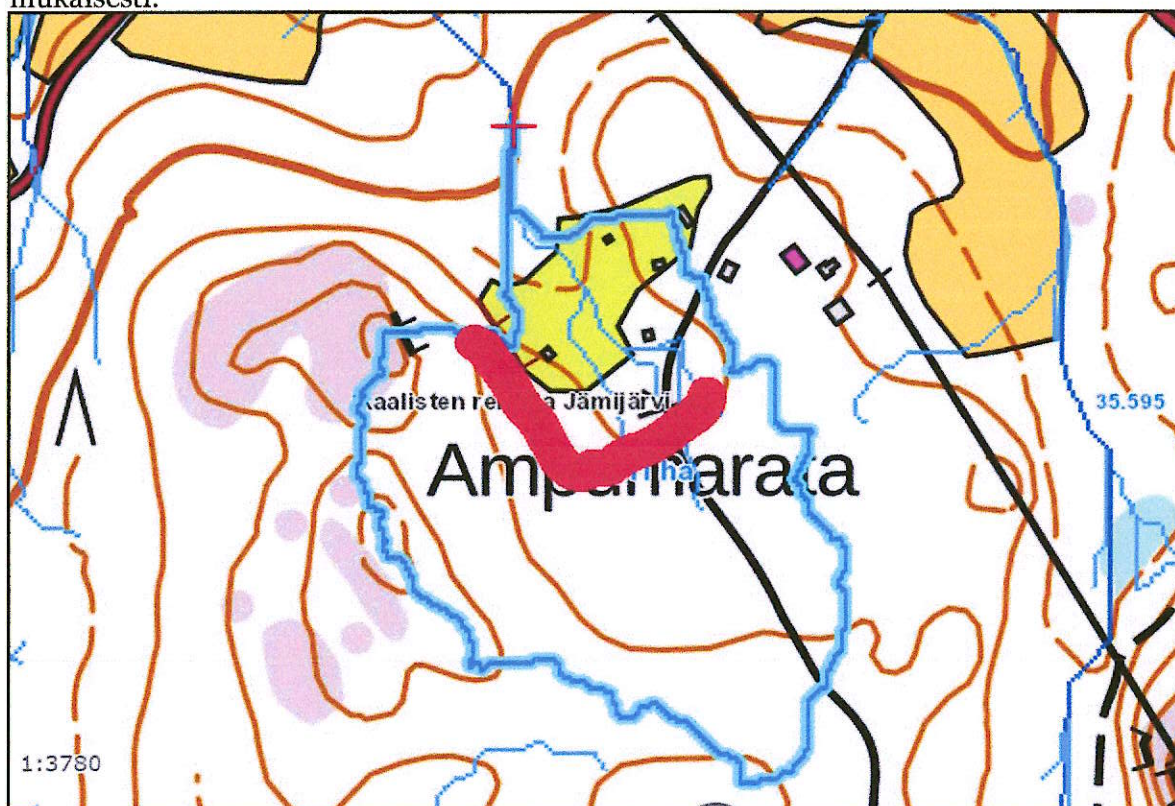
Radan hulevesiä ja niiden lyijypitoisuutta koskevan kysymys on parasta aikaa Vaasan hallinto-oikeudessa käsiteltävänä, mistä syystä asiaa ei voida uudelleen käsitellä lupaviranomaisessa. Tästä huolimatta voidaan todeta, että alueella on tehty ympäristöviranomaisen hyväksymät toimenpiteet pintavesien osalta. Täten on toimittu luvan ja lain mukaisesti.

Vaatimusten esittäjien väitteet, joiden mukaan toiminnanharjoittaja olisi vetisenä aikana tehnyt toimenpiteitä rata-alueella, eivät pidä paikkansa. Kaikki työt ja toimenpiteet on tehty Hämeenkyrön ympäristötarkastajan hyväksynnällä ja valvonnassa. Pintamaat on kuorittu vuoden 2023 syys-

lokakuussa ja muut viivytykseltään maanrakennustyöt jäätyneen maan aikaan vuoden 2024 tammi-maaliskuussa. Lokakuussa 2022 ulkopuolisten vesien ohjauksessa tehty viivytyksellä avo-ojan sijaan on ollut ympäristötarkastajan päätös ja ohjeistus, jonka mukaisesti on toimittu. Rata-alueen kaakon ja lännen väliselle alueelle on tehty avo-ojat ja kaakon puolelle ojan lisäksi patovalli estämään ulkopuolisten vesien pääsyä rata-alueelle. Todettakoon myös, että valuma-alue on luontaista metsämaata, joka pidättää vettä eikä siten kaikki sade ja sulamisvedet valtoimenaan kulkeudu alueella vaan imeytyy ja haihtuu.

Vuoden 2024 syyskuussa radalla on suoritettu ympäristönsuojeluviranomaisen toimesta kaksi tarkastusta, joissa kummankaan tarkastuskertomuksessa ei ole esitetty toimenpidetarvetta rakennetulle hulevesijärjestelmälle.

Toiminnanharjoittaja on asiassa toiminut luvan ja ympäristönsuojeluviranomaisen ohjeistuksien mukaisesti.

Kuva. 1 Punaisella havainnollistettu alueelle kaivetut avo-ojat varsinaisen rata-alueen ulkopuolelle.

Väite: Luotien poistamisen laiminlyönti luotiratojen penkoista

Voimassa olevassa ympäristöluvassa ei ole asetettu määräaika taustavallin puhdistamiselle eikä taustavallia ole uudistettu, minkä vuoksi taustavallista ei ole tarvinnut poistaa luoteja.

Ympäristöministeriön BAT-oppaan mukaisesti Äkönmaan ampumaradan riskiluokituksen radoille puhdistuksia tehdään vasta toiminnan loputtua. Nykyisin kestävän kunnostuksen periaatteiden mukaisesti on useita eri toimenpiteitä, mitä pilaantuneelle maalle voidaan tehdä, mutta toimenpiteiden tulee perustua riskiin eikä vaan tietoon siitä, että alueella on pilaantuneisuutta. Lisää kestävästä kunnostuksesta voi lukea Pirkanmaan ELY-keskuksen Kestävän kunnostuksen parhaat käytännöt -oppaasta (2022). Äkönmaan ampumaradan säännöllisen vesien tarkkailun perusteella ei ole havaittu ampumaratametallien aiheuttavan merkittävää kulkeutumiseriskiä, joten tarkkailunkaan perusteella ei ole tarvetta puhdistustoimille.

Vuoden 2020 toukokuusta asti on toiminut valtakunnallinen Ampumaratojen ympäristölupahanke, jossa on käsitelty lähemmäs 200 eri ampumaradan asioita eikä yhdellekään ole ollut tarpeen tehdä puhdistuksia, ellei toiminnanharjoittaja ole valinnut sellaista riskinhallintatoimea. Täten väite ei pidä paikkaansa, ja kuten edellä mainituissa kestävän kunnostuksen periaatteissa todetaan, pilaantuneen maamassan vieminen toisaalle ei ole ainoa eikä välttämättä kaikissa tapauksissa ympäristönsuojelun näkökulmastakaan paras ratkaisu. Uuden luotiloukun taakse jäävän vanhan penkan puhdistamiselle tai siirrolle ei ole tarvetta Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunnon ja Hämeenkyrön kunnan ympäristötarkastajan sähköpostitse antaman lausunnon perusteella.

Merikonttien käyttö luotiloukkuna on hyväksytetty poliisilla ja ympäristöviranomaisella ennen rakentamista, ja kuten edellä jo todettiin, ympäristöviranomaisen toimialaan ei kuulu poliisin valvoma lupa eikä siten ympäristöviranomaisen voi puuttua Poliisihallituksen myöntämien lupien sisältöön. Edelleen toistetaan, että lääninhallituksen lupa on päivitetty vastaamaan paremmin nykyistä toimintaa. Äkönmaan ampumaradalle on uuden ampumaratalain mukainen ampumaratalupa myönnetty 24.10.2024. (POL-2024-138416).

Ympäristöluvan määräyksessä 15 vaaditaan toiminnanharjoittajalta luodinkerääjiä. Tyypillisesti luotiloukut ovat metallisia tai vastaavan kovuisesta rakenteesta tehtyjä. Ympäristöluvassa ei ole määritetty, millaisesta rakenteesta luodinkerääjä tulisi tehdä, joten luvassa ei kielletä kyseisten materiaalien käyttöä ja edelleen ympäristöviranomaisen on hyväksynyt rakenteen ennen sen rakentamista.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 52 §:n mukaisesti viranomaisen ei tule lupamääräyksissä velvoittaa käyttämään vain tiettyä tekniikkaa haitta-aineiden hallintatoimissa. Tämän vuoksi määräyksissä ei ole voinut määrätä käyttämään tietyn tyyppisiä luodinkerääjiä tai siitä, mitä materiaaleja luodinkerääjän tulisi sisältää. Täten kontti täyttää luvan määräyksen 15 toimiessaan luodinkerääjänä.

Väite: Ympäristöluvan peruuttamisen ja raukeamisen edellytykset

Toiminnanharjoittaja toteaa, että ympäristöluvan peruttamisen ja rauettamisen edellytykset ei täyty ja Vaasan hallinto-oikeuden päätökseen (1303/2023) viitaten kyseenalaistaa valittajien asianosaisuuden ja siten mahdollisuuden vaatia luvan peruuttamista ja rauettamista.

Edellä todetun mukaisesti toiminnanharjoittaja on toiminut luvan ja viranomaisten ohjeiden mukaisesti. Tehtyjen toimenpiteiden suunnitelmat on hyväksytetty ympäristönsuojeluviranomaisella ja toimenpiteiden toteuttamisessa on toimittu viranomaiselta saatujen neuvojen ja ohjeiden mukaisesti.

Toiminnanharjoittaja ei ole toimittanut virheellistä tietoa toiminnastaan lupaa haettaessa. Kuten edelläkin on todettu, ympäristöviranomaisen on käynyt tarkastamassa toiminnan ennen lupapäätöstä, ollen hyvin tietoinen, millaiselle toiminnalle lupaa on haettu.

Toiminnanharjoittaja toteaa, että Äkönmaan ampumaradan ympäristöluvassa ei ole annettu toimenpiteille määräaika. Ramboll Oy:n vuonna 2016 laatimassa selvityksessä todetaan Äkönmaan ympäristöriskin olevan pieni, minkä vuoksi haitta-aineiden hallintatoimenpiteille voidaan antaa 10-15 vuotta aikaa toteuttaa. Ympäristöviranomaisen on hyväksynyt Ramboll Oy:n laatiman selvityksen sellaisenaan, eikä ole pyytänyt siitä lisäselvityksiä tai ilmoittanut siihen poikkeamia.

Toimenpiteille haulikkoratojen osaltakaan ei ole annettu luvassa määräaika, minkä vuoksi toiminnanharjoittaja on keskittänyt resurssit luotiaseradan saattamiseksi luvan mukaiseen tilaan sekä valitettavasti valittajien keksimiin ylimääräisiin kirjelmöinteihin ja toimiin. Haulikkoratojen käyttöönoton mahdollistamiseksi toiminnanharjoittaja on hankkinut lisäalueena 2,1 ha määräalan ja selvittää kyseisten ratojen sijoittelumahdollisuuksia alueella. Haulikkoratojen käyttöönotto ei

tarvitse luvan muutosta, jos lupamääräyksen 10 mukaisesti haulit pysyvät ampumaratakiinteistöllä. Ennen haulikkoratojen käyttöönottoa selvitetään myös niiden mahdolliset meluvaikutukset. Haulikkoradan rakenteet ovat edelleen olemassa ja ne tullaan kunnostamaan resurssien sallimassa määräjassa. Haulikkoratoja ei ole käytetty lupapäätöksen myöntämisen jälkeen, kuten ympäristöviranomaisen kanssa on sovittu. Täten toiminnanharjoittaja on toiminut luvan mukaisesti ja viranomaisen kanssa sovitulla tavalla.

Väite: Vaatimusten esittäjien asianosaisasemasta

Toiminnanharjoittaja viittaa Vaasan hallinto-oikeuden päätökseen (1303/2023), jossa samaiset tahot vaativat Äkönmaan ampumaradan luvan peruuttamista ja hallinto-oikeus katsoi, etteivät kyseiset henkilöt ole asianosaisia.

Vaatimusten esittäjät pyytävät, että heitä kuullaan ampumaradan lupa-asioissa ympäristönsuojelulain 43 §:n ja hallintolain 11 §:n mukaisesti ja että he saavat kutsut myös kaikkiin radalla pidettäviin katselmuksiin, jotka koskevat ampumaradan ympäristölupaa. Ympäristönsuojelulain 43 §:n mukainen menettely kuuluu lupamenettelyyn (5 luku). Lain mukaisesti lupahakemusta käsiteltäessä tulee ottaa huomioon asianosaiset, mutta Äkönmaan ampumaradalle vuonna 2016 myönnetyn luvan jälkeen ei ole haettu uutta ympäristönsuojelulain mukaista lupaa, minkä johdosta ympäristönsuojelulain 43 § ei tule asiassa sovellettavaksi.

Ympäristönsuojelulain 174 §:n perusteella tarkastuksissa asianosaisena pidetään ainoastaan tarkastuksen kohteena olevaa toiminnanharjoittajaa. Muiden tahojen kutsuminen tarkastuksiin ei ole lainmukaista tai tarpeen, eikä myöskään yleinen käytäntö ympäristöviranomaisten keskuudessa.

Väite: Kati Hämäläinen -Myllymäen sähköposti 7.10.2024

Hämäläinen-Myllymäen vaadetta ympäristönsuojelulain 43 §:n osalta on käsitelty edellä. Väite siitä, että ampumarataa ei olisi kokonaisuudessaan tarkastettu lupajaoston päätöksen 23.5.2023 mukaisesti, on virheellinen.

Lupajaoston 30.9.2024 suorittamassa tarkastuksessa on lupajaoston puheenjohtajan Risto Linnainmaan ja lupajaoston jäsenen Iivari Hyvösen toimesta todettu, että tarkastus liittyy hulevesien hallintaan liittyviin toimenpiteisiin. Samassa yhteydessä todettiin, että lupajaoston 23.5.2023 päätöksen mukaisesti *ympäristötarkastaja* tekee tarkastukset 30.10.2023 ja viimeistään 30.9.2024. Ympäristötarkastaja on tehnyt 23.5.2023 päätöksen mukaiset tarkastukset 6.11.2023 ja 10.9.2024. Ympäristötarkastaja on laatinut 10.9.2024 pitämästään tarkastuksesta 12.9.2023 päivätyn tarkastuskertomuksen, jossa todetaan mm. seuraavasti: *"tarkastuksen päätteeksi käytiin ympäristölupamääräykset läpi, eikä ympäristötarkastaja näe tarvetta lisätoimenpiteille, kunhan suunnitelma meluseurannasta sekä arvio haulikkoratojen käyttöönoton aikataulusta on toimitettu"*.

Haulikkoratojen aikataulu ja suunnitelma meluseurannasta on toimitettu ympäristöviranomaiselle 14.9.2024.

Yhteenveto

Toiminnanharjoittaja on toiminut luvan mukaisesti ja noudattanut ympäristöviranomaisen ohjeistuksia.

Vastineen alussa on jo todettu Vaasan hallinto-oikeuden päätös siitä, että kyseiset henkilöt eivät ole asianosaisia samaisen asian käsittelyssä kuin nyt. Hämeenkyrön ympäristönsuojeluviranomaisen

tulisi ottaa huomioon kyseinen hallinto-oikeuden päätös asian käsittelyssä. Toiminnanharjoittajalle tulisi antaa rauha suorittaa suunnitelmien mukaiset toimet varsinkin, kun kyseessä ei ole erityisen riskialtis toiminta, jota säännöllisin väliajoin tarkkaillaan vesinäyttein, joiden perusteella toiminnasta ei aiheudu luvan tai lain vastaisia seurauksia.

Lisäksi toiminnanharjoittaja huomauttaa, että ampumaradan toiminta on käynnistynyt vuonna 1967 ja jatkunut yhtäjaksoisesti siitä lähtien. Voimassa oleva ympäristölupa on myönnetty vuonna 2016. Kaikki seikat ovat olleet tiedossa lupaa myönnettäessä.

Hämeenkyrö Koillinen Metsästysyhdistys ry.

Helsingissä, 15. päivänä tammikuuta 2025

Eero Heinänen
asianajaja, Helsinki